

הידעת? עצי הדר דורשים כמויות אדירות של מים על מנת לשגשג ואחזקתם אינה פשוטה. חישובי פעמיים לפני שאתם שותלים אותם בגינה

לא לייבוש // נן לחיסכון

אל תיתנו לחורף לבבל אתכם - משבר המים חי וקיים. נראה ששוק הגינון בארץ עד נובמבר 2008 התעלם ממצב המים בישראל, ובהקמת גינות חדשות לא הייתה שום התייחסות לנושא. בנובמבר 2008 יצאה תקנה האוסרת השקיית גינות בחודשים נובמבר עד מאי, ובוטלו ההנחות הניתנות לשימוש במים להשקיית גינות. מה זה אם כן גינון חסכוני במים, האם נגזר עלינו לגנון עם קקטוסים ואבנים? לא. תכנון חכם ונכון, שלוקח בחשבון את נושא החיסכון במים, מאפשר קיום גינה שופעת, פורחת ומקסימה, בלי לפשוט את הרגל בחשבונות המים.

התאמת מערכת ההשקיה לגינה חסכונית

מערכת ההשקיה חייבת להתאים לסוגים השונים של הצמחים ולתת אופציה להשקייתם בכמויות המתאימות להם. צמחייה מבוססת ששורשיה כבר הגיעו לעומק האדמה תסתרר בקלות ללא השקיה בחודשים נובמבר עד מאי, אבל אם שתלנו פרחי עונה חורפיים, והגשם מבושש לבוא - גינה שלמה תושקה בשביל לספק את דרישות פרחי העונה שנמצאים בשלב קליטה, שדורש מים רבים. בקיץ, עת יחלפו פרחי העונה, שוב תושקה כל הגינה במשטר קליטת צמחים. אבל לרוב נרצה לשלב בגן טקסטורות, גבהים וצבעים, או איך עושים זאת? ניתן לומר

צמצום מדשאות // יש תחליפים

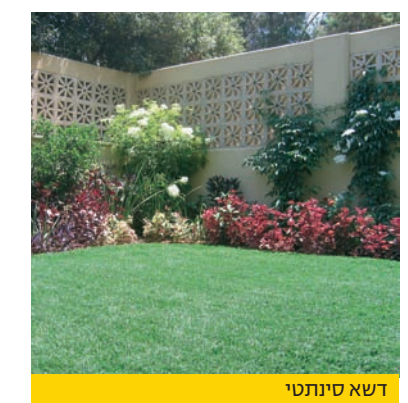
שוררת כיום אווירה כאילו מי שחפצה נפשו במדשאה הוא עברייני חסר מצפון. בואו נשמור על פרופורציות, הכול עניין של מינון ומידה. למרות זאת, כדאי לומר: דשא זו לא חובה! אפשר בהחלט ואף רצוי ליצור גינה מקסימה, שופעת ושימושית ללא דשא.

תכנון וביצוע: סיונים צילום: אילנה גולדשטיין/בדד

דק במקום דשא

דשא סינתטי

במקומו ניתן להשתמש במשטחים מרוצפים - דק, אבן או אבנים משתלבות, להשתמש בחיפויים כגון חלוקי נחל, חצץ או שבבי עץ ולהגדיל את שטח הערוגות. אם בכל זאת מתעקשים - אין תחליף לדשא, כלומר אין משטח אחר שהוא חי, נעים ומאפשר דריכה, אבל מרשאה קטנה תספיק. מחקרים מראים שבבעלי מדשאות ענק משתמשים בלא יותר מ-50 מ"ר מהדשא שלהם. גם דשא סינתטי הוא אפשרות לגיטימית, אם לוקחים בחשבון את העובדה שהוא מתלהט בשמש. אם הוא נפרש בשטח מוצל החיסרון הזה מתבטל.

תכנון וביצוע: משתלת נטף צילום: עיני בן צבי

מה זה גינון חסכוני במים

יש צמחים רבים שקיבלו את התואר חסכן במים. רשימות שלהם ניתן להשיג בקליק ברשת, במשתלות ישמחו לספר לכם עליהם ופה במדור אמליץ עליהם באופן קבוע. צמחים אלו, על פי רמות דירוג שונות, יסתפקו בהשקיית עומק אחת בשבוע, בשבועיים או בחודש. הם יכולים לאכלס גינה שלמה, אבל - וזהו אבל גדול - ברגע שהם נשתלים בגינה רגילה או בערוגה רגילה הם מאבדים את יתרון החסכנות. שימוש בצמחייה חסכונית מחייב אחידות - ערוגה שלמה, או גינה שלמה - הצמחייה החסכונית דורשת קו השקיה נפרד בהתאם לדרישותיה הצנועות. כך שגינת חסכוני במים דורש לפני הכול תכנון מערכת השקיה חכמה והקצאת קווי השקיה ייעודיים לצמחים על פי צריכת המים השונה שלהם.

צילום: גלית דויטש

סוקולנטים במכלים

במהלך עבודתי נתקלתי בכישלונות רבים של גינון מרפסות בצמחייה רגילה וחובבת מים, ובעליהם התייאשו מהעבודה הרבה הכרוכה בטיפוחה. יש לי הצעה בשבילכם - סוקולנטים - צמחים בשרניים עמידים לתנאי יובש קיצוני. הם מגיעים באינסוף צבעים, גבהים, טקסטורות ואופני צימוח פיסוליים. גינון בסוקולנטים הוא הצלחה בטוחה, כל מה שצריך הוא להתאפק ולא להשקות יותר מהדרוש. הצמחים המרהיבים הללו ישגשו בשקיה אחת לשבוע או שבועיים. שיתלו אותם במכלי חרס, טרקוטה וגלזורה או באדנית פשוטה על אדן החלון. ועל זה נאמר - שתול ושכח.

חיפוי למניעת אידוי // די לגירוף

מנהג מגונה רווח בין גנני ארצנו והם מגרפים, ממפחים, אצים ורצים אחר כל עלעל שנשר על אדמת הגינה. הלקוחות (מתוך בורות) מעודדים את העבודה המיותרת הזו. העלים הנושרים על האדמה אמורים להיות שם. יש להם שלל תפקידים מועילים והם גם חיוניים ביותר, ראו את השלכת באירופה כמה יפה היא; עליים זה לא לכלוך, זו תפיסה שגויה מיסודה. ולענייננו - בנוסף לזה שהחיפוי שהם יוצרים מוריד את טמפרטורת הקרקע בקיץ,

צילום: חגית ברונוביץ

ולזה שהם מתרסקים והופכים לקומפוסט זמין, מוצנע ובחינם, בנוסף לזה שהם מקשים על עשבייה שוטה לנבוט, הדוברכך שבקצפת הוא חיפוי מונע אידוי ומביא לחיסכון דרמטי במים של למעלה מ-40 אחוז! אז הפסקו לגרף את הגינה לדעת, נקו וצחצחו את השבילים, המשטחים המרוצפים, המדשאות. הגינה שלכם זקוקה לעלים הנושרים לתוכה ואחרי זמן מה, כשתיווצר מסה של חומר על הקרקע, זה גם ייראה נהדר.

צילום: סימה זגן

הגינה של סימה // מגינה רגילה לגינה חסכונית

סימה קגן, חוקרת בכוכן הוולקני ומאקלמת צמחי נוי, הפכה את גינתה מגינה רגילה לגינה חסכונית במים בתהליך שנמשך כשלוש שנים. בשלב הראשון, היא ניגשה למחשב ושינתה את משטר ההשקיה של הגינה משתי השקיות קצרות בשבוע להשקיה ארוכה אחת לשבוע. אחר כך התבוננה במשך כמה שבועות בגינה ובהשפעת שינוי המשטר עליה. חלק מהצמחים לא אהבו את המשטר החדש ונראו מעולפים, והם החלפו בצמחים חסכוניים. בשלב הבא הועבר משטר ההשקיה להשקיה ארוכה יותר אחת לשבועיים ושוב התבוננה ושוב החליפה. כך במשך שלוש

שנים. היום הגינה מקבלת ארבע השקיות עומק ארוכות בשנה, אחת לחודש בחודשים יוני-ספטמבר. להשקיות עומק ארוכות יש יתרון גדול כיוון שהן מחנכות את הצמחים לפתח שורשים עמוקים ולא מבזבזות מים על אידוי. נשמע כאילו הגינה כולה החלפה בתהליך, אבל לא כך הוא. רבים מהצמחים הוותיקים אהיו בגינה נשארו בה והם משגשים ומרוצים. הגינה כוללת מרשאה קטנה, עציצים עם צמחייה "מפונקת" שמחוברים לקו נפרד, שיחים ועצים, ואין בה כמעט עשבוניים. הערוגות, כמוכונ, מחופות בעלים וגוים.